

Gesprekken over onkruid, zuur en vuur

• TEKST : REGIOTEAM TELEN MET TOEKOMST
• FOTO : TELEN MET TOEKOMST

De afgelopen maanden is in de verschillende groepen van Telen met toekomst gesproken over allerlei onderwerpen. Een aantal ervan komt hier aan de orde, te weten onkruidbestrijding, inzet van de zuurcheck en mid-deleninzet en kostprijsberekening.

MET MLHD-METER GELD EN GEWAS SPAREN

MLHD staat voor Minimale Letale Herbicide Dosering, een nieuwe techniek in de onkruidbestrijding die deelnemers van Telen met toekomst ook inzetten. In veel bloembolgewassen wordt onkruid aangepakt met het Lage Doseringens Systeem (LDS). Onkruid wordt in een vroeg stadium bestreden waarbij lage herbicidedoseringen doorgaans afdoende werken. Een MLHD-meter meet, afhankelijk van het type meter, de fluorescentie of lichtabsorptie van een plant. Met deze meting wordt de vitaliteit van de gemeten plant bepaald. MLHD-meters worden bij de deelnemers op verschillende manieren ingezet.

Voorafgaand aan een bespuiting:

- Meting van het onkruid voor bepaling van de benodigde dosering
- Meten in hoeverre het gewas is hersteld van een vorige bespuiting (risico op schade)

Twee tot drie dagen na de bespuiting

- Bepalen effect van bespuiting op het onkruid voordat het effect met het oog waarneembaar is

De MLHD-methode is op dit moment alleen nog goed bruikbaar bij toepassing van fotosyntheseremmers. Voor bloembollen zijn dit Goltix en Pyramin.

Daarnaast kan ook het effect van glyfosaat (onder meer Round Up) gemeten worden. Aan uitbreiding naar andere herbiciden wordt gewerkt.

Goed gebruik van de MLHD-meter leidt bij de deelnemers uit Telen met Toekomst tot een besparing op de inzet van herbiciden, doordat eerder bekend is of een bespuiting voldoende effect had. Daarmee worden onnodige herhalingsbespuitingen voorkomen.

Daarnaast wordt de schade aan het gewas door de herbicidebespuitingen tot

een noodzakelijk minimum beperkt. Onlangs is een meting gedaan in een perceel lelies en werden hoge waarden gevonden van het onkruid ondanks de bespuitingen met Goltix-Asulox. Bij navraag bleek dat de ondernemer vergeten was olie aan de cocktail toe te voegen waardoor het resultaat teleurstellend was. In dit soort gevallen geeft de MLHD-meter snel nuttige informatie en kan er direct een correctiebespuiting worden uitgevoerd om te voorkomen dat de onkruiden te groot worden. Naast de directe besparing leidt een verminderd gebruik van herbiciden tot een betere gewasgroei. De aanschafkosten van de MLHD-meter (€1.600 of €2.990 afhankelijk van het type) zijn daarmee goed terug te verdienen. Meer informatie: www.mlhd.nl of bij uw adviseur.

ZUURCHECK, ÉCHT EEN KEER DOEN!

Het zuurprobleem in tulpen speelt ieder jaar weer een rol. Om zuur bij de basis aan te pakken is in 2003 de zogenaamde zuurcheck uitgegeven. Hierin staat een aantal nuttige tips ter beperking van het zuurprobleem. De groep West-Friesland vindt dat er met de zuurcheck in de

praktijk te weinig wordt gedaan. Er zijn deelnemers die wel eens een gedeelte van de zuurcheck hebben uitgevoerd, maar steeds is het argument om het niet te doen, dat het in de zomer te druk is om monsters te nemen. Hierbij rijst de vraag: waarom is er geen tijd om aandacht te besteden aan de belangrijkste problemen in de tulpen-teelt? Goed beschouwd is er maar enkele uren extra werk nodig om de zuurcheck te doen.

Binnen de groepen West-Friesland en Flevopolder is daarom afgesproken, dat enkele bedrijven de zuurcheck zullen uitvoeren. Hierbij zullen bepaalde partijen bollen vanaf het rooien tot en met het verwerken in de schuur worden gevolgd. De zuurcheck wordt gebruikt als handleiding, want alles wat er moet gebeuren staat erin beschreven. Voor het rooien is het van belang om te bepalen waar de monsters zullen worden genomen. De zakjes met etiketten liggen dan van tevoren klaar. Monsters worden genomen op alle punten waar de kans op infectie kan toenemen. Dit zijn de plaatsen waar vocht bij de bollen komt en plaatsen waar beschadiging kan optreden. Begin oktober bekijken

PROJECT

Het praktijknetwerk Telen met toekomst verenigt groepen praktijkbedrijven, afnemers, toeleveranciers, intermediairen, maatschappelijke organisaties en overheid rond de ontwikkeling en implementatie van meer duurzame (ecologisch en economisch) productiesystemen in de plantaardige sectoren. Er zijn 31 praktijknetwerken (waarvan 6 in de bollenteelt), verspreid over heel Nederland. De kern van elk praktijknetwerk bestaat uit een studiegroep van ondernemers, met daaromheen de bedrijven en organisaties die een direct belang hebben bij de agrarische bedrijfsvoering. Het accent ligt op de thema's gewasbescherming en bemesting. Het project wordt uitgevoerd door Praktijkonderzoek Plant & Omgeving en DLV Adviesgroep en gefinancierd door de ministeries van LNV en VROM. Informatie: Stefanie de Kool (0252-462113) of www.telenmettoekomst.nl

Binnen Telen met toekomst wordt ook gekeken naar de verschillende spuittechnieken, zoals onlangs op de demo in Noordwijkerhout

we de monsters en worden ze besproken in de studiegroep. De resultaten hiervan volgen in het najaar in deze rubriek.

LELIES NO NEDERLAND: KEUZE VOOR KOSTENBESPARING

De groep leliekwekers in NO Nederland zoekt naar beheersing van de kosten. De groep wil zeker niet inleveren op effectiviteit, dus worden de meest effectieve en kostbare middelen alleen ingezet als dat strikt noodzakelijk is. Zo zijn er binnen de groep goede ervaringen met een vuurbestrijding in Oriëntals met tweewekelijks 1,5 l Mirage Plus. Toch gaat een deel van de groep kiezen voor wekelijks 2,5 kg Vondac. De reden hiervoor is een besparing van € 6,- per ha per week, met helaas een hoger aantal milieubelastingspunten tot gevolg. Bij de andere typen en vuurgevoelige soorten vindt de groep dat de meest effectieve en dure middelen wekelijks vlak voor, tijdens en vlak na de bloei toegepast moeten worden. Dit is een periode van ongeveer vier weken. Nautilus wordt in dit verband het meest genoemd. Deze middelenkeus zou het gewas vrij van vuur moeten houden, zodat bijtijds (augustus) gestopt kan

worden met de vuurbestrijding. Hierdoor wordt een deel van de kosten weer goedgemaakt. Na opkomst acht men de kans op vuur nog niet zo groot. Er wordt dan ook gestart met relatief goedkope vuurbestrijdingsmiddelen.

Wat betreft de onkruidbestrijding gaan lage kosten hand in hand met lage milieubelasting. Het lagedoseringssysteem met Goltix + Asulox + een gras-middel werkt besparend op kosten en milieubelasting. Gallant is als gras-middel het duurst en heeft het hoogste aantal milieubelastingspunten. Binnen de groep zijn kwekers die ervoor kiezen om de ondergrens van de dosering op te zoeken (50-100 cc/ha per week), maar er zijn ook kwekers die kiezen voor een wat hogere dosering van een goedkoper middel met een zeer lage milieubelasting (Targa 150 cc/ha per week).

AANTASTING DOOR PENICILLIUM EN BOTRYTIS IN TÊTE-À-TÊTE

Broeiers van de narcis 'Tête-à-Tête' hebben regelmatig problemen met uitval door Penicillium en Botrytis. Als teler kunt u een aantal maatregelen nemen om de kans op uitval bij de

broeier te beperken. Rooi de bollen niet uit het leven maar wacht tot het blad is afgestorven. Laat bij vochtig weer de bollen na het rooien niet te lang op het veld liggen. Pas bij mooi weer op voor zonnebrand. Droog de bollen na het rooien zo snel mogelijk. Een hoge droogtemperatuur vermindert de kans op aantasting. Pas echter op voor aantasting door zacht bolrot. Verhoog daarom pas de temperatuur naar 30 tot 34°C wanneer de RV onder de 60% is gezakt. Beperk beschadiging van de bollen tijdens het rooien en verwerken zo veel mogelijk. Na elke verwerking de bollen zeer goed terug drogen. Voorkom dat de bollen tijdelijk niet op lucht staan. Nu steeds meer bollen aan broeiers in kuubskisten worden geleverd verdient dit zeker uw aandacht. Lever bollen van verschillende percelen niet als één partij maar lever ze als aparte partijen af. Uitval in één partij blijft dan beperkt tot deze ene partij en bovendien zijn de bollen later op de pot ook gelijkmatiger.

Meer weten over de potentiële milieubelasting van gewasbeschermingsmiddelen? Zie voor complete overzichten per gewas (tulpe, lelie, narcis en hyacint) op www.telenmettoekomst.nl (milieueffectenkaarten).